

— Opozarjamo na današnje priloge največje jugoslovenske tovarne volnenih izdelkov Vlada Teokarović & komp., Paračin, katera je otvorila svojo detailno prodajalno v Ljubljani, Gradišče 4.

— II. kongres učiteljskega ferijalnega saveza. V mesecu avgustu se je vršil ob priliki letovanja jugoslovenskega ferijalnega učiteljskega v koloniji v Velaluki II. kongres UFS. Glavni poverjenik in poverjenik za dravsko banovino tov. Mrovlje Slavko je po otvoritvi kongresa predlagal vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Aleksandru in ministrstvu prosvete, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. V svojem poročilu je uvodoma omenil, da bi se moral vršiti letos jubilarni kongres po sklepu I. kongresa, ker obstoja ferijalna ideja že deset let med jugoslovenskim učiteljskim. Radi sodobne krize predlaga, da bi se vršil po sklepu »Upr. odb.« jubilarni kongres I. 1934. V svojem poročilu je nadalje omenil, da je poleg pet uspešnih ekskurzij po naši državi in v ČSR letovalo ob najugodnejših finančnih pogojih preko 300 jugoslovenskih učiteljev na našem Jadranu. V bližnjem času namerava »Glavno pov.« urediti drugo kolonijo v Sloveniji (Rogaška Slatina, Kamnik) poleg že obstoječe kolonije na Jadranu. — Iz poročila »Nadzornega odbora«, ki ga je podal tovariš Smeš Leopold, je razvidno, da znaša celokupni promet preko 100.000 Din in da znaša vrednost inventarja ca. 22.000 Din in pri tem upoštevajoč, da Upravni odbor UFS ni prejel od nikoder nikake finančne podpore. Predlaga »Glavnemu poverjeništvu« absolutorij za vestno delo, kar je bilo enoglasno sprejeto. Kongres pa je izrekel glavnemu poverjeniku in ustanovitelju UFS tov. Slavku Mrovlju še posebno zahvalo za njegovo požrtvovalno in uspešno idealno delo. Po poročilih banovinskih poverjenikov so bila sprejeta nova pravila, po katerih je bilo predlagano za organizacijo ime: »Jugoslovensko ferijalno letovišje učiteljev osnovnih in meščanskih šol«. Po sprejetju pravilnika je bil enoglasno izvoljen za glavnega poverjenika in za poverjenika dravske banovine tov. Slavko Mrovlje, za savsko banovino tov. Jurkovič, za moravsko tov. Gvozdenovič, za vardarsko in moravsko tov. Vukašinovič, za drinsko tov. Čelikovič, za dunavsko banovino in mesto Beograd tov. Atanackovič, za vrbasko in primorsko banovino je opolnomočil kongres glavnega poverjenika, da imenuje poverjenika. Po volitvah v »Nadzorni odbor« in po slučajnostih je glavni poverjenik zaključil lepo uspešni II. kongres, pozivajoč članstvo, da naj bo še bolj trdna opora »Glavnemu poverjeništvu« pri njegovem idealnem delu med jugoslovenskim učiteljskim!

Resolucije udeležnikov telovadnega tečaja v Crikvenici.

1. Podpisani učitelji(ice) iz vse kraljevine Jugoslavije, udeležniki I. učiteljskega ferijalnega tečaja iz predmeta telesne vzgoje po sokolskem sistemu v Crikvenici od 1. do 28. avgusta 1932. predlagajo sledečo

resolucijo:

Z zakonom o narodnih šolah od 5. avgusta 1929. predvideno je, da se na osnovnih šolah poučuje kot 14. predmet učnega načrta telovadba po sokolskem sistemu. Ker učitelji narodnih šol nimajo dovoljne pripravljenosti za ta predmet, a z naredbo ministrstva prosvete se odredjuje sodelovanje v sokolskih edinicah, zlasti v naraščajočih in prosvetnih odsekih, je zato priredilo Jugoslovensko učiteljsko združenje (sekcija za Savsko banovino) ta prvi tečaj z namenom, da se učitelji v tem predmetu pripravijo za izpeljavo fizične vzgoje po sokolskem sistemu v šoli in izven šole. Udeležniki tega tečaja so uvideli veliko važnost in korist tega tečaja ter zaradi tega predlagajo:

1) Da se tečajji takega značaja obdržijo na večjih mestih naše domovine vsako leto v čim večjem številu tako, da bi se teh tečajev čim preje udeležil večji del učiteljskega.

Kakor sem bil prijeto presenečen že ob prvih vtisih tega prijaznega doma, tako se mi je vsililo nehotno vprašanje, zakaj ni bilo več prijavljenih. Morda je iskati nekaj vzrokov v tem, ker je bil otvoren skoraj tik pred začetkom šolskega leta, ko so si mnogi prekrbneli že drugod preskrbo. Vendar se nisem mogel povsem ubraniti misli, da je tu zopet ono staro nezaupanje v samega sebe, svojo lastno moč. Če bi bil ta dom, ta rešniško lepi dom v drugih rokah, pa naj bi bilo v katerihkoli, bil bi danes prenatrpan. Ker je naš, samo naš, učiteljski, je treba seveda premisliti, izgovorov, morda dvomov in kajpada nezaupanja. Pri nas je že tako, vsem prej zaupamo, kakor samim sebi. Koliko časa bo še treba, da bo vera v nas same dovolj jaka?

Razmotrivajoč ta vprašanja sem si ogledoval prijazne spalnice, lično kopalnico z bazenom, prostorno svetlo kuhinjo, lepo urejene prostore s pralnico, napravo za centralno kurjavo, stanovanje za hišnika itd. Vse solidno, snažno in prikupno.

Za hišo ureja tovariš upravnik zelenjadni vrt in prostorno igrišče - telovadišče, pri katerem je pokrita lopa, kjer se bo naša deca lahko zbirala tudi v slabem vremenu pri igrah na prostem.

Cas je potekal urno. Na pragu se pojavi gospodinja-mama in pokliče družinico h kosilu.

V luksuriozni jedilnici, ki je le s širokimi steklenimi vrati oddeljena od učilnice, smo se zbrali stari in mladi kakor doma okrog lepo pogrnjenih miz.

Zopet kakor doma. Starejši se poslužujejo dobrot sami, strežijo drug drugemu, da se navadijo lepega vedenja in uslužnosti pri mizi. Mlajšim pomaga in streže »mama« in nje-

2) Da naj taki tečajji trajajo najmanj dva meseca, a prirejuje naj se preko celega leta, ter da bodo pod protektoratom ministrstva telesne vzgoje, a z odobrenjem ministrstva prosvete.

3) Tečajje naj vodijo učitelji-strokovnjaki, ki dobro poznajo potrebe telesne vzgoje in delo v šoli in izven šole. Naše mišljenje je, da za take tečajje odgovarja brat, šolski nadzornik in tovariš Dušan H. Bogunovič, učitelj telovadbe na učiteljski v Zagrebu.

4) Da naj ta državna oblast pripomoč za take tečajje in to:

a) honorar učiteljem;

b) dopust pred prihodom, za čas tečaja in po tečaju.

5) Da naj se ne omeji starost pri sprejemu v take tečajje, ker morajo ta predmet poučevati vsi učitelji — brez ozira na starost.

6) Želeti je, da se tečajji take vrste zaključujejo z izpitom pod predsedništvom odposlanca-strokovnjaka ministrstva za telesno vzgojo in da se dobe spričevala z ocenami.

7) Da se učiteljem, ki dokončajo take tečajje da prednost, da bodo učitelji telovadbe na meščanskih in sličnih šolah, ker imajo strokovno znanje pridobljeno na takih tečajjih; a pedagoška sposobnost omogočuje boljši uspeh onih, ki prihajajo iz drugih stanov, a brez pedagoške sposobnosti.

To resolucijo predajamo JUU, sekcija za Savsko banovino s prošnjo, da jo preko glavnega odbora izroči ministrstvu prosvete in ministrstvu za telesno vzgojo.

V Crikvenici, dne 29. avgusta 1932.

Šlibar Olga, Ljubljana, Stari trg 21

Manufaktura vseh vrst po znani cenah. Izrabite priliko!

Osebnne zadeve.

—i S kraljevim ukazom so imenovani: 1. Bantan Ana iz Rakovca za učiteljico v Spitaliču. 2. Berden Francica iz Novega mesta za učiteljico v Zgornji Šiški. 3. Berlan Julija iz Trebnjega za učiteljico v Dolnjem Logatcu. 4. Bernetič Valerija iz Čateža za učiteljico v Brežicah. 5. Cirkelbah Viljem iz Trebje za učitelja v Primskovu. 6. Čander Martin iz Dola za učitelja v Hrastniku. 7. Črnič Slavko iz Stopre za učitelja v Storah. 8. Est-Delak Mara iz Zgornje Šiške za učiteljico v Ljubljani VI. m. 9. Gornik Alojzija iz St. Ilje za učiteljico v Mozirju. 10. Kuralt Antonija iz Preddvora za učiteljico v Križah. 11. Lampret Fortunat iz Borovnice za učitelja v Ljubljani s tem, da vrši službo pri prosvetnem oddelku kralj. banske uprave dravske banovine. 12. Lendovšek Ljuba iz Zagorja za učiteljico v Škofji Loki. 13. Mervič Jožica iz Ribnice za učiteljico v Novem mestu. 14. Mihler Ivan iz Vrhlike za učitelja v Ljubljani s tem, da vrši posle pri prosvetnem oddelku kralj. banske uprave dravske banovine. 15. Mlekuz Vekoslav iz Viča za učitelja v Ljubljani II. 16. Musar Fran iz Smarja-Sap za učitelja v Zidanem mostu. 17. Podbršček Alojzija iz Trbovelj za učiteljico v Trbovlje-Vode, dekliska šola. 18. Prelog Matilda iz Murske Sobotice za učiteljico v Mariboru, III. deš. šola. 19. Razpotnik Alojzija iz Zidanega mosta za učiteljico pri Sv. Marjeti. 20. Sosič Edvard iz Marjanca za učitelja v Puconcih. 21. Šeme Ana iz Smarjete za učiteljico v Dolnjem Logatcu. 22. Šerbec Josip iz Mute za učitelja v Črmošnjicah. 23. Troha Elica iz Zavrča za učiteljico v Blagovni. 24. Urbanc Katica iz Stične za učiteljico v Ljubljani, Lihtenturnova šola. 25. Vizjak Ljudmila iz Streklevega za učiteljico v Litiji. 26. Velikonja Josip iz Spodnje Poljskave za učitelja v Pragerskem. 27. Volčjak Franica iz Petešovec za učiteljico v Hočah. 28. Vrtovec Ciril iz Sv. Je-

na pomočnica. Nič prisiljenega, vse iskreno, kakor doma med svojci.

Po končanem obedu se naši malčki in »študentje« (bila je nedelja) razgovore s tov. upravnikom in »mamo«, kam bodo šli na odh. »študentje« se grede kopat, mlajši na izprehod, eni bodo doma, — oni mali spremi mamo, ki ga je prišla obiskat. Po kratkem odmoru in počitku dobe kopalci s sabo malo, ker se bodo vrnili nekoliko kasneje.

Le še nekaj trenutkov in v dotedaj živahnem domu zavladá mir. Doma ostali se uče, drugi igrajo, stari pa posedimo v obednici in modrujemo, kaj in kako, da bo naš dom, ne le samo dom naših malih, ampak res pravi dom vsega učiteljskega, ki se bo zatekalo pod njegovo streho kadarkoli, kakor domov. Zvedel sem, da je pokrenjeno vse, da bodo dobili učitelji za primerno odškodnino v domu prenočišče in hrano.

Menda sem bil prvi deležen prijazne in domače gostoljubnosti našega doma. Kmalu nisem doživel tako prijetnega dneva, kakor je bil moj prvi obisk v prvem domu, ki si ga je postavilo naše učiteljsko. Želel bi le, naj noben tovariš, pa tudi tovarišica ne zamudi lepe prilike, ko se bo mudil v Mariboru, da ne bi obiskal našega prvega doma in naših malih v njem. Prepričan sem, da bo zadovoljen, kakor sem jaz, da se bodo razpršili morebitni pomisleki in predsodki. Začutil bo nujno potrebo, delati na to, da dobi tudi Ljubljana čim prej svoj dom.

Tovariši od severne meje, postavili ste krepak steber k naši vseobčji stanovski zgradbi. Prilje ste od idealnih stremeljenj na realna tla in pokazali, kaj zmore vztrajnost, požrtvovalnost in skupnost.

Jaz vam čestitam!

Sk—

derti za učitelja v Loki pri Zidanem mostu. 29. Zega Nikolina iz Dola pri Ljubljani za učiteljico v Škofji Loki. 30. Zolnir Oskar iz Cinkovcev za učitelja v Mariboru. 31. Černujč Karel od Sv. Duha za učitelja v Sostrem.

—i Prevedeni so iz pripravniške v IX. skupino: Mate Marija, učiteljica v Sv. Gotardu, Kranjec Ivanka, učiteljica v Vel. Polani in Ponikvar Stanko, učitelj v Zagorju ob Savi.

Učiteljski pravnik.

—§ »Pregled dospelosti poviškov plače in pravice do višje položajne skupine v šolskem letu 1932./33.« je naslov tiskovine, ki naj si jo nabavi vsak neposredni starešina, da bo imel točno evidenco.

—§ »Moji prejemki v šol. letu 1932./33.« je tiskovina, ki naj si jo nabavi vsak tovariš (ica) in jo izpolni ter vpisuje prejemke vsak mesec iz plačilnega seznama. Tiskovini se dobita v knjigarnah Učiteljske tiskarne v Ljubljani in Mariboru.

—§ Tovariše predsednike, ki so nakazali znesek za lanske »Pregled dospelosti poviškov«, kakor je to storil logaški tovariš potom sekcije, prosim, naj mi to sporočijo in sicer dan, kdaj se je to zgodilo. — V. G.

—§ Službena doba — ugotovitev, § 274. uradniškega zakona, ki je stopil v veljavo dne 1. aprila 1931., določa v I. odstavku, da morajo predložiti civilni aktivni državni uslužbenci v 4 mesecih, t. j. do 31. julija 1931. po neposrednem starešini v originalu ali overovljenem prepisu vse one dokumente, s katerimi žele spopolniti podatke v centralnem Uslužbenem listu glede tega, da bi se jim pripoznal za pokojnino čas, ki se priznava po tem zakonu za pokojnino (§ 116. in 270. ur. z. — glej Roč. Kat. 1932./33. v XI. poglavju, odstavek B, str. 69). Po prej citirani določbi § 274. ur. zak. je bilo torej treba predložiti le dokazila za vpise, ki niso bili še zabeleženi v Uslužb. listih in se nanašajo v prvi vrsti na čas, označen v § 270. ur. z., ker efektivno službovanje je gotovo vsakdo vpisal že ob prvotni sestavi Uslužb. listov.

Uslužbenecem, ki so bili dne 1. aprila 1931. v drž. službi, se ne izdajajo nikake rešitve o službeni dobi, ki je vstevna za pokojnino. Ta se določi le v rešenju o odmeri pokojnine na podlagi vpisov v centralnem Uslužb. listu, kajti prej nima službena doba nobenega vpliva za napredovanje z ozirom na določbe §§ 249., 49. in 52. ur. zakona.

Uslužbenecem pa, ki stopijo v drž. službo po 1. aprilu 1931., se mora ugotoviti na podlagi predloženih dokazil, kateri prejšnji čas se jim pripoznava po tem zakonu za pokojnino. Če je uslužbenec sprejet v drž. službo z ukazom, se mora ugotoviti čas s posebno rešitvijo, ki se izda hkrati z ukazom, če se pa izda odlok o postavitvi, se mora ugotoviti čas z istim odlokom in to po določbah II. odstavka § 274. urad. zakona. Te določbe pridejo v poštev ob priliki reaktivacij upokojenec, sprejemu v državno službo oseb, ki so podale ostavko, kontraktualcev ter onih, ki imajo ob sprejemu v drž. službo dokazila za vstetje časa, ki je naštet v §§ 113., 116. in 270. ur. zakona.

—§ Navedba očetovega (moževega) imena v prošnjah (in »Izvodih«) za napredovanje je predpisana ter je točno izvajati in to v lastnem interesu, kajti prošnje, v katerih ni navedeno očetovo oziroma možovo ime, vračajo nadrejene oblasti v spopolnitev, rešitev vlog se s tem zakasni in na ta način trpi event. škoda oni, ki se ne ravna po razpisih in navodilih. — Glede oblike očetovega (moževega) imena opozarjamo na navodila v razpisu kraljevske banske uprave in v Roč. kat. na strani 34 in 59, t. j. da se piše ime v obliki svojilnega pridevnika za priimkom in pred krstnim imenom, pribito torej: »Cvek Ivanov Peter« ali »Pevc Ignacijeva Marija«. Omožene navedejo le sedanji priimek, možovo ime in svoje krstno ime.

za čeno, za moja in za otroke —
"Tempo" čviti na otroke

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Selenburgova 4 Slovenska 18

Naša gospodarska organizacija.

5. NOVEMBRA POJDEMO V MARIBOR!

Takrat bo namreč slovesna otvoritev Učiteljskega doma, kateri že obratuje od začetka septembra. Splošna želja namreč je, da ta važen dogodek, ko je učiteljsvo v naši banovini dobilo svoj prvi dom, ne gre tiho mimo nas in naše javnosti. Zato je bilo prvotno namenjeno, da se vrši slovesna otvoritev dne 8. oktobra in sicer s skupnim zborovanjem vseh treh mariborskih in sosednjih učiteljskih društev. Na ta zborovanja pa naj bi poslala vsa oddaljena učiteljska društva svoje zastopnike. Zvečer istega dne pa naj bi bil koncert pevskega zbora JUU dravske banovine. Isti dan naj bi bilo odkritje spominske plošče pok. voditelju in uredniku Mihaelu Neratu v Krčevini, kakor tudi odkritje spominske plošče vzornikom in dobrotnikom učiteljskega, katerih imena so vklesana v vestibulu Uč. doma.

Ves ta program pa se je prelozil na 5. november vsled tehtnih lokalnih prilik. 5. 6. in 7. novembra priredi namreč Maribor razstavo perutnine, sadja in poizkušujo vina. — Obenem bo tiste dni, v nedeljo, »Beseda« Ipravčeve pevske župe v spomin 70letnice mariborske čitalnice, ki je bila za narodno pre-

bujenje ne samo Maribora, ampak vsega slovesnega dela slovenske štajerske velevažnega pomena. V sled tega se je preložila torej tudi slovesna otvoritev Uč. doma in našega koncerta na te dni, ko je pričakovati večjega dotoka ljudi tudi od zunaj. Zaprošena je od skupnega prireditvenega odbora tudi četrtnska vožnja po železnici in je mnogo upanja, da jo dobimo. O podrobnostih vseh teh prireditvev bodo itak obširneje poročali dnevniki. Za učiteljsvo pa velja deviza: 5. novembra gremo v Maribor.

—g Samopomoč učiteljskih otrok reg. z. z o. zavezo v Ljubljani sprejma zdrave otroke, posinovljence in varovance učiteljev od dopolnjenega 3. do dopolnjenega 10. leta. — Zadruga ima danes 208 zavarovancev. — Posmrtnina znaša 2080 Din. Pišite še danes po pristopnico na naslov: Samopomoč učiteljskih otrok reg. z. z o. zavezo, Ljubljana, Dunajska cesta 17./I. — Njen načelnik je tovariš Lavrič Pavel.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Učiteljsvo v Cerknici je darovalo 70 Din. Učiteljice gospodinjke šole na Mladiki v Ljubljani po tov. Kumlju 50 Din. Učiteljsvo narodne šole v Litiji je poslalo namesto cvetja na grob umrlemu očmu tov. Pirnika 45 Din. Udeleženci zadržno-knjigovodskega tečaja so na poslovilnem večeru nabrali 72 Din. Tovariši, tovarišice! Spominjajte se ob vsaki priliki svojih domov! Skrbimo predvsem za svoj stan.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za čas od 1. 6. do 15. 9. 1932. Članarina: Ptuj, učiteljsko društvo 264 Din; Sv. Lenart v Slov. goricah, učiteljsko društvo 449-90 Din. Delež in pristopnina: 4630 Din. Darila: Učiteljsko društvo Slovenjgradec namesto venca na grob tov. Al. Schechela 100 Din. Neimenovan v Mariboru 150 Din. Simon Vodenik v Kranju 300 Din. Učiteljsvo pri Sv. Ani v Slov. gor. namesto venca na grob tovarišice Nade Škerljeve 100 Din. Učiteljsvo dekliske osnovne šole v Ptuj 83 Din. Iskrena hvala! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 21.392 Din; slika »Bled« 359 Din; grb 200 Din; za opremo penzionata 1952 Din. Tovariši in tovarišice, spominjajte se ob vsaki priliki Učit. doma! — Pristopajte kot zadržni člani!

—g Zemljevid Kamniških planin. Mnogi tovariši (ice) so že pozabili, da je pred leti izdal Učiteljski dom v Ljubljani izvrsten zemljevid »Kamniške planine« z »Ljubljanskim poljem«. Na njem so zaznamovane vse šole kamniškega okraja, prav tako nekaj šol srezov Ljubljanske okolice, Kranja, Litije, Gornjega grada in Dravograda. — Prosvetna oblast je zemljevid priporočila kot izvrstno učilo. Dobite ga za ceno 4 Din pri Učiteljski domu v Ljubljani. Tu lahko dobe šole tudi Ribičičeve »Igrice«, vezane po 12 Din.

—g Ker se ni mogel udeležiti pogreba umrlega tovariša in narodnega mučenika Fr. Megle, je daroval Uč. domu v Mariboru A. Hren znesek 50 Din.

Mladinska matica

VABILO NA SUBSKRIPCIJO.

Pred nekaj meseci smo razpisali skrbnico za Dr. Čermeljevo knjigo o Tesli in razvoju elektrotehnike. Nekateri šole so se odzvale v prav lepem številu. Mnoge srednje in meščanske šole pa so prezrele naš razpis. Čas, v katerem je izšel skrbniški oglas, je bil precej neprimeren za propagando za knjigo. Tik pred počitnicami je bilo, ko so imeli učitelji in učenci, profesorji in študentje polne roke dela in skrbi. Zato ponavljamo skrbnico.

Knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je temeljno delo Dr. Lava Čermelja, znanega strokovnjaka na tem polju. Namenjena je mladini nižjih razredov srednjih, meščanskih in višjih razredov narodnih šol. Iz nje spozna v lahki in umljivi obliki bistvo, svojstva in važnost vsemogočne sile elektrike, ki je podlaga vse sodobne kulture in civilizacije.

Plodove civilizacije uživamo tudi mi in malokdo slutiti, da so naš Jugosloveni v razvoju elektrotehnike presenetljivo uspešno sodelovali.

S ponosom lahko kažemo na delo naših rojakov, posebno pa na delo velikega izumitelja in učenjaka Nikole Tesle.

Ob opisu razvoja elektrotehnike spozna mladina zasluge Nikole Tesle in drugih naših velikih mož, da se v njej vzbudi in ojači zanimanje za prirodoslovne vede in tehniko in da se v njej utrja zavest, da gre našemu narodu odlično mesto med kulturnimi narodi. Naši duševni velikani kakor Nikola Tesla, ki so nam priborili to odlično mesto, pa so mladini svetel vzgled na trdi poti k delu in slavi.

Knjiga bo obsegala okrog 130 strani velikega formata, bo tiskana na finejšem papirju in bo imela okoli 60 slik.

Subskripcijska cena za kartonirane izvode je 26 Din, za vezane 32 Din. Knjižotrska cena pa je določena na 34 in 42 Din. Naročila sprejema do 31. oktobra t. l. Mladinska matica, Ljubljana, Francišanska 6.

Mladinska matica.

—mm S 4. seje Mladinske matice. 1. Rok za skrbnico za Čermeljevo knjigo »Tesla in razvoj elektrotehnike« se določi do konca oktobra t. l. Po en izvod vabil na skrbnico se razpošlje na vsa ravnateljstva srednjih in meščanskih šol. Vabilo se ponatisne tudi v »Tovarišu«, kjer naj se dela tudi nadalje za knjigo reklama. — 2. Naj se objavi pozneje v »Tovarišu« v mastnem tisku, da je knjiga »Mihec in Jakec« pošla in da izdamo drugo izdajo, če bo dovolj prijavljenec. — 3. Naj se poskrbi za oferte tiskarne za »Miklavževo noč« v štirih barvah. Priloži naj tudi več vrst papirja.